

Як правильно вживати слова «аби», «наразі», «відтак»

Що спільного між словами «аби», «наразі», «відтак»? Спільне те, що мовці часто вживають їх у невластивих для них значеннях. Пояснимо, що означають ці слова, які є відповідниками, і наведемо приклади правильного вживання.

Аби ≠ щоб. Аби = тільки б

Сполучник «аби» неправильно вживати у складнопідрядних реченнях, де свою функцію має виконувати сполучник «щоб», наприклад, як у цьому реченні: Усі ми хочемо, аби Україна перемогла. Найчастіше «аби» має видільно-приєднувальне значення, і його функція наближається до функції часток «тільки б», «коли б».

ПРИКЛАД ► В укритті було холодно — **аби** (тільки б) діти не захворіли.

Усі ми хочемо, **щоб** Україна перемогла.

Що я можу зробити, **щоб** наблизити нашу перемогу?

Наразі ≠ зараз. Наразі = поки що

Слово «наразі» запозичене з польської мови і широкоживане на Галичині у значенні «поки що», тобто «до якогось часу», «на якийсь час». У живомовному середовищі воно ніколи не означало «тепер», «зараз». Вставним прислівник «наразі» не буває і ніколи не відокремлюється комами. Не зловживайте ним, адже можна сказати «зараз» або «поки що».

ПРИКЛАД ► Відкладу цю справу на потім, бо **наразі** (поки що) не знаю, що робити.

Раніше я працювала кадровиком, а **зараз** я директор підприємства.

Відтак ≠ отже, тому. Відтак = після того

Справжнє значення прислівника «відтак», що походить з південно-західних говорів, — «потім», «далі», «після того». Хто вживає його як вставне слово «отже» чи сполучники «тож» і «тому», той припускається помилки. «Відтак» вставним не буває і ніколи не відокремлюється комами.

ПРИКЛАД ► Спочатку ми зібрали необхідні дані, **відтак** (потім, після того) заповнили таблицю.

На підприємстві є укриття, **тому** працівники перебуватимуть у безпеці під час повітряної тривоги.

А ви у правильному значенні вживаєте ці слова?

Підготувала **Олена Філоненко**, провідний редактор журналу «Практика управління закладом освіти».

Використані джерела: Б. Антоненко-Давидович «Як ми говоримо», 1970; О. Пономарів «Культура слова: Мовностилістичні поради», 2001, «Стилістика сучасної української мови», 2000; інформаційно-довідкова система «Культура мови на щодень»; мовний блог на bbc.com.